

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, péntek 1908. december 25.

273. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Viale dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónap 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Karácsony ünnepén.

A keresztény világ valamennyi egyházi és társadalmi ünnepei között a legiőbb esztetikai és etikai motívum a karácsonyi ünnepekben van.

A Megváltó születésének ez a mindig nagyobb fényrel és szélesebb jelentőséggel viszsztatéró emléknepja az emberiség fejlődéstörténekek folyamán lassankint a krisztusi erények legszebb jellemvonásának, a közös és kölcsönös emberi szeretetnek szimbolumává nőtte ki magát. Ma már a karácsonyi ünnep áhitatában régóta nemcsak a megváltó lelki egyéniségének tisztelete van meg, hanem az ő tanításainak az emberi szivekben és elmékben megtermékenyített gyönyörű igazsága: a kötelességgé erősödött emberszeretet s a szenvedő embertársaink testi-lelki fájdalmának enyhítésére szolgáló kötelességszerű közjótékonyáságnak gondolata.

A Megváltó lelki életének fensősége, nagysága és gazdagsága ott nyilatkozik meg a legnagyobb erővel és a legszebb érzésekkel, a mikor a békés puszta életben tanította a tanítványainak: „szeressétek embertársaitokat és tegyetek jót azokkal, akik titeket meghálálhatnak.”

Az igazi ember karácsony-ünneplésének ezért nem a hivságos, külső testi öröme után való vágyakozásból kell megnyilatkoznia, hanem a művelődés folytán felemelkedett magasabb gondolkodásban s a valóságos érzület folytán megerősödött gazdagabb érzésből következőleg a szenvedő embertársaink fájdalmának enyhítésére s könnyeinek letörlésére irányuló kötelességgé vált általános jótétemények gyakorlásában.

„A TENGERPART“ TÁRCÁJA.

Karácsony.

Mi Urunk, Jézus, mikor megszületél —
Hatalmasabbá a Heródeseknél,
Miattad, Isten megjósolt fia,
Hány kisednek kellett meghalnia!
S mégis születésed estje ha jön:
Mint gyul ki éppen a gyermeköröm.
Száll gyermekajkról a leghőbb ima.
Mi Urunk, Jézus, — ahány gyermek-élet
Lobbant ki akkor örömtelen' érted,
Im, évről-évre annyi miljomon
Válik gyönyörre az a fájdalom.
Harcunk, a véres, a vértelen,
Legalább ez egy estre elpihen . . .
Egész világ gyermek-hon, csoda-hon.
Mi Urunk, Jézus, — óh csodát művelsz te
Nemcsak a gyermekszivekkel ez este;
Csodát bármint nem nitt már vén szivünk
A csoda im csak megesis velünk:
Ha kigyul csillogva a gyermek-öröm,
Legalább egy percre e szent gyönyörön
Mi is ujjá, — gyermekké születünk!

Telekes Béla.

Amerre csak öntudatos emberek élnek ezen a földön, — ezen az ünnepen megszűnik minden alacsony gondolkozásból és szegény érzületből következő rosszindulat, irigység, harag és gyűlölet embertársaink iránt.

Az a napkeleti csillag, amelyik a Megváltó születésekor gyuladt ki az égen Betlehem fölött, az az isteni szeretetnek lemosolygása volt reánk, apró földi emberekre és egyben intelem arra, hogy a Gondviselő nem veszi le rólunk áldást osztogató tekintetét. Sőt a krisztus-kori emberek akkori mély romlottsága ellenére elküldi hozzánk egy teremtményét, aki tanításaival meg fog váltani bennünket a büntől.

Azóta az emberi értelem nagyon előrehaladt s a mai kor művelt emberének százszorosán könnyebb megérteni a jót és alkalmazkodni a Megváltó erkölcsi életének gyönyörű igazságaihoz, mint a pogány kor szegény lelkű és szegény értelmű páriáinak.

Az emberek szívébe az áhitat meleg érzése költözik be ezen a napon.

Az emberi hazugságoknak a félrevezetett értelem külső fegyvereivel felpáncélozott bálványai az isteni szeretet ihletére megre megnek, megtántorodnak és félve lapulnak meg az örökké izgató rossz emberi szellem hideg, sivár gondolatvilágának sötét hátterében.

Megtelnek a templomok ezen az ünnepen a szeretet érzésétől áthatott szívu emberek tömegeivel.

Ma forróbb az ima, lélekemelőbb az isten szolgájának áldása reánk, ma őszintébb a testvéri, rokoni és szülői szeretet, mint máskor,

A fiumei kivándorlási ház falai között.

Az a nagy vérvesztés, melyet a gazdasági világválságban elmaradt Magyarország évről évre az Egyesült Államok felé irányuló emberkivitel, a dolgos kezek kivándorlása által szenved, különösen kikötővárosunkban válik szemléltetővé, ahol egy évben több mint negyvenezer magyar ember mond utolsó Istenhozadót hazájának.

Nem lesz tehát érdek nélkül való, ha néhány intim részletet tárunk fel mindarról, ami itt a kivándorlási palotában történik. Néhány rövid szóban le akarjuk festeni a kivándorlók tanyáját, mielőtt végleg odahagyják a hazai földet. Már első pillanatra, amidőn a látogató belép, szinte megrendül attól a mozgalmas képtől, mely szembe elé tárul. A muzeumszerű előcsarnok zsufóiva van kivándorló magyarokkal, akik hol a hirdetőanyagot betűzik, hol a nevüket örökítik meg a fehérre meszelt falakra. Majd egy pár ifju magyar legényt látnak, kik kivándorló magyar parasztlányokkal

ma nagyobb az örömünk minden apró vágyakozás után és ma szebbnek találjuk az életet, mint máskor.

A gyermeknek és szülőnek, az arának és vőlegénynek, a férjnek és hitvesének, kicsinynek és nagynak szemeiben ma a boldogság érzületének fénye ragyog.

Mi hát az az érzés, amely a hivságos földi emberek lelkében ilyen mélységes változást tud előidézni?

Ez az emberszeretet érzése, ami ezen a földön minden jónak, fejlődésnek, gazdagodásnak, hatalomnak, dicsőségnek, az egész emberi kultúrának legelső feltétele és legerősebb bázisa.

Amig ez az érzés élni fog bennünk, addig az emberi élet céljának, az ember földi küldetésének és küzdelmeinek, valamint a földi boldogság s a földön túl következő örök jólét után való természetes vágyakozásának feltételét magában fogja hordani. De ha valamikor ez az érzés megszűnik bennünk az élet irányítója lenni, akkor elkövetkezik az erkölcsi élet anarchiája közénk, amely egyúttal az emberiség végső pusztulását fogja megindítani.

Az isteni gondviselésnek legszebb munkája az volt, amikor a saját képére és hasonlatosságára teremtett ember szívébe beoltotta a szeretet érzését.

Ezért fordul ma milliók érzése a Teremtő felé, hogy lerója az élete adományozásáért egy csöppnyi háláját neki, akinek ezért az egyetlen jótéteményeért egy hosszú életen át sem lehet elég hálát visszaadunk!

enyelnek. Akad egy-két duhajkodó bus magyar is közöttük, akiknek a danájától visszhangzik a hatalmas előcsarnok. Ez az első benyomás, melyet a belépésnél nyerünk. Tovább menvén, a hatalmas étterem s a konyha lepi meg a szemléltőt. Tíz óriási üstben főzik itt a kivándorlók ételét s a párolgó izletes ételszag, gulyásillat szinte megtölti a levegőt. Az asztalokat körülülők a kivándorlók s miután mindenki leadta az ebédre jogosító bádoggjegyét, a konyhán felszolgáló legények osztják ki egymás után az ételt, egy hatalmas szelet kenyér kíséretében. Egy-egy vagyonosabb magyar a szomszédos söntésből bort, sört hoz magának s e közben egymásután megtelnek az asztalok s mire az utolsó asztal is megkapta a magavendégét, az első asztalok már fel is szabadulnak. Mert sok időt nem tölthetnek az asztalnál, csupán 600—700 ember számára lévén hely terítve, a 2000—2300 embernek bizonyos turnusokban kell étkezniök. Az ebéd után, kiki megy a dolga után vagy fent a társalgó nappali szobákban vitatják meg a tengeri ut ezereféle ujságát, tátott szájjal hallgatják a sok is-

A magyar-dalmát összekötő vasut.

Az osztrák kormányval kötött kiegyezésről szóló törvény alapján a magyar kormány kötelezettséget vállalt a magyar-dalmát összekötő vasut megépítésére. Ez a vasut a Károlyváros—országhatárszéli (Mötting-felé haladó) 28 km., továbbá az ogulin—jezero—országhatárszéli 220 km. hosszú fővonalakból, valamint a jezero—biháci és vrhovine—otocaci összesen 77,6 km. hosszú szárnyvonalakból áll.

A Károlyváros—országhatárszéli vonalnak, valamint, az ogulin—országhatárszéli vonal ogulin—saborskii szakaszainak közigazgatási bejárása már régebben megtartott. E vonal részeket már korábban ismertettük. A saborskii—országhatárszéli szakasznak, valamint a szárnyvonalaknak közigazgatási bejárása f. é. október hóban tartott meg.

E vonalszakaszokat a következőkben ismertetjük:

Ploskitól kezdve a vonal keletnek fordul és Jezero állomásig folyton emelkedik. Jezeronál ágazik el a Bihać felé vezető szárnyvonal. Jezertől délkeletnek fordul a fővonal és Saborskiig emelkedésben halad. Saborskinál kezdődik a Kiskapela hegység átlépése $140/00$ legnagyobb emelkedéssel. Saborskitól Rudopolje állomásig átlagosan déli irányban, innét kezdve Žaluznicáig átlagosan nyugoti irányban halad. Legmagasabb pontját a vonal a Kiskapela hegységben Rudopolje állomáson a 72,5 km-nél 872 méterrel a tenger színe fölött éri el. Innét kezdve Vrhovine állomásig 767 m magasságra esik, Vrhovine állomástól nyugat felé ágazik ki az Otočacra vezető szárnyvonal. Vrhovinén túl Žaluznicánál ismét délnek fordul a vonal és folytonvs esésben az Otočac és Gospić községek közötti fensikot vágja át. Közben érinti Leče, Janjče, Studenci, Perusić és Osik községeket. A 130-ik kilométernél eléri Gospić városát, Likakrbava megye székhelyét.

Itt délkeletnek fordul és ezt az irányt az országgal párhuzamosan Zrmanje állomásig megtartja. Ezen a fensikon érinti Novoselo, Ribnik, Medak, Raduč, Lovinac, Ričice községeket és a 174 km-nél Gračac járási székhelyet. Gračac állomás végénél kezdődik a Velebit határhegységének átszelése csaknem állandó $180/00$ lejtéviszonyban. Cerovac kitérő után a 190 km-nél éri el a vonal a Velebit és Dinári Alpok közti hegység legmagasabb pontját 793 m. magasságban a tenger felett. Azután Malo-

meretlen részletet az amerikai életről. Az ugynevezett greenhonnok, magyarán a zöldhasuak . . . már t. i., akik még nem voltak odakint Amerikában. Persze, akik már végigjárták Amerikát, azoknak nagy a becsületük a többi előtt s azok után megy vakon a kivándorló. Annak a szava szent igazság, amit az mond, azt vakon követi mindenki.

Érdekes dolog az Adria személyszállító osztálya is. Itt állítják össze az összes okmányokat, melyek a kivándorlóra vonatkoznak. Itt látják el jegyekkel a hajóra, amerikai vasuttra, itt váltják át a pénzt a kivándorlóknak s bizony itt marad az a sok millió, ami a fiumei vonal megalakulása előtt, mind külföldre vándorolt. Csodálatos az a bámulatos erély és leleményesség, ami az Adria tisztviselőit a kivándorlók bárdolatlan, fegyelmetlen nagy tömegével szemben vezeti. Naponta sokszor 4—500, de megesett már, hogy 700 embert kellett felvenniök s bizony ilyenkor egy-egy kivándorlóra csak rövid percek jutnak s e rövid idő alatt a szegény analfabéta tót, román, vagy magyart 28 kérdésre kell megfeleltetni, amelyek sokszor oly fontossággal bírnak, hogy

vánon, Zrmanjén és Pributičen át csaknem a határszélig állandóan $180/00$ eséssel halad a dalmát határig, melyet 504 méter magasságban ért el. A dalmát határ Ogulintól 220 km-re esik. A határszélen $2,50/00$ esésben 380 m. h. alagut építése szükséges. A fővonalat másodrangú fővonalként 34,5 kg. nehéz sinekkel tervezik a végből, hogy azon gyorsvonatok is közlekedhessenek.

Az alkalmazott legnagyobb lejtési viszonyok a fővonalon a következők:

Ogulin és Jezero között (36 km.) $100/00$.
Jezero és Vrhovine között (46 km.) $140/00$,

felt. mh., Lesče állomás, Janjče rak. mh., Studenci állomás, Perušic állomás, Osik rak. mh., Gospić állomás, Biloj-Ribnik rak. mh. Medak állomás, Raduč rak. mh., Lovinac állomás, Ričice rak. mh., Gračac állomás, Cerovac forg. kitérő, Malovan mh. és forg. kitérő, Zrmanje állomás, Pributics mh. és forg. kitérő.

Nevezetesebb műtárgyak a fővonalon:

Két völgyáthidalás 140 m. és 60 m. nyílásokkal, továbbá egy-egy 10 m., 20 m., 50 m., 10 m., 10 m. és 40 m. nyílású hid a Gačka, Glomočnica, Lika, Ričice, Jadičovac, Ričice patakok és folyók fölött. Alagutakat két

Vrhovine és Gospić között (53,5 km.) $100/00$,
Gospić és Gračac között (44 km.) $60/00$,
Gračac és az országhatár között (40,5 km.) $180/00$.
Országhatár és Knin között (21,5 km.) $180/00$.
A legkisebb ívsugár a fővonalon 275 m. k.

A fővonalon tervezett állomások a következők:

Saborski állomás, Javornik kitérő, Rudopolje állomás, Vrhovine elágazó állomás, Žaluznica megállóhely és forg. kitérő, Ramuljani

nem egyszer egy-egy kivándorló sorsa, egész amerikai útja egy-egy kérdésen, illetve válaszon mulik. Itt készülnek a szerződéses is, melyeket minden kivándorlóknak meg kell magyarázni mielőtt aláírják vele, vagy mielőtt — ami a leggyakoribb eset — a saját kézjegyet, keresztjét odabigyeszteni. A java azonban még hátra van. A fizetség. Csodálatos munkát végeznek a pénztárak. Kettő van, az egyik, ahol a kivándorló lefizeti a hajójegyet, és amerikai vasuti jegyét s a másik a dollárpénztár.

Láttuk, amikor egy-egy tót kivándorló egész vagonát ezüstkoronákban, vagy nickelpénzekben leszurta. Már most ha meggondoljuk, hogy egy-egy kivándorlóra a pénztárnál csak két-három perc juthat, elképzelni is nehéz azt a gyorsaságot, melylyel a pénztárnokoknak dolgozni kell, hogy mindenkire aznap rákerüljön a sor.

Érdekes az az ablak is, ahol a szerződéses kiadatnak s ahol a kivándorlóknak megmagyarázzák, mit ir tulajdonképpen alá. Itt azután végleg meg is kapja a hajójegyet s egyéb okmányait. Ezután kerül az orvos elé újból s csak kétszeres orvosi vizsgálat után

helyen 1675 m. összes hosszban terveznek.

A bihaci szárnyvonal Jezero állomástól ágazik ki és délkeleti irányban mindenütt a Kiskapela hegység lábán halad. Közben érinti Gonje-Močila, Rakovice és Drežnik helységeket. Az utóbb említett község legközelebb fekszik a természeti szépségekben bővelkedő és ujjában igen sűrűn látogatott plitvicai tavakhoz. Petrovoselo községtől a vonal a Plješevica hegység keleti lábán vezet az Una folyó völ-

dől el, vajjon megérett-e már a kivándorló Amerika részére, vagy pedig vissza kell utaznia.

Csodálatos a tisztviselő energiája, melynek igazán óriási bizonyítékát adták legutóbb, mikor a „Caroniá“-hoz 2300 kivándorló érkezett s ezek közül körülbelül a fele csak az utolsóelőtti napon jött Fiuméba. Természetesen a hajónak menetrendjét be kellett tartania s bizony a tisztviselőknak minden erejüket latba kellett vetniök. Körülbelül 17—20 órai szakadatlan munka után sikerült csak az összes leérkezett utasokat lebonyolítani.

Némelyik tisztviselő már allig tudott beszélni olyan rekedt volt s hamarjában nem tudtuk ki sajnálatraméltóbb, a kivándorló, aki egész napi álldogálás és várakozás után hajnali fél négy órakor jegyéhez juthatott, vagy pedig ezek a szegény tisztviselők, akik nehéz, fojtó, majdnem elviselhetetlen, orcsavaró emberszágban, mely az egész kivándorlási házat ilyenkor betölti, a társadalom eme nyomorultjaival vesződnék.

Bámulatra méltó munkát végeznek a levezetők is, akik valóságos hiero. WDABAN FIUME

gyében állandóan délkeleti irányban. Érinti Zeljava, Baljevac és Zavalje községek határát. A 393/429 szelvények között 3-6 km. hosszban boszniai területen halad a vonal, mert a határon belül a hegyoldal igen meredek és ha erre vezetnék a vonalat, igen jelentős terepnehézségeket kellene leküzdeni, mely körülmény az építési költséget tetemesen növelné.

A 493. szelvénynél a vonal átlépi a boszniai határt és keleti irányba fordulva Bihácnál végződik. Ez a szárnyvonal 53.6 km. hosszú; a legnagyobb emelkedés 10% , a legkisebb ivsugár 300 m. h. A tervezett állomások a következők: Jezero elág. állomás; Močila-Slunj forg. kitérő; Rakovica állomás; Plitvice-Drežnik állomás; Petrovoselo-ličko állomás; Zavalje állomás és Bihac végállomás. Nagyobb hidak: egy 50 m. ny. híd a Korana folyó felett, továbbá egy-egy 40, 50 és 100 m. össznnyilású völgyáthidalás.

A fővonal Vrhovine állomásából ágazik ki a 24 km. hosszú otočaci szárnyvonal, mely nagyjában nyugoti irányban nagy kifejlődésekkel Zaluznica, Doljani és Skare községek mellett haladva, Otočacnál végződik. A legnagyobb emelkedés 15% . Állomások: Vrhovine elág. állomás; Zaluznica forg. kitérő; Doljani rak. mh.; Skare állomás és Otočac végállomás. Két alagutat 570 m. összes hosszban terveznek. A vidék lakossága igen gyér, miért is a személyforgalom előreláthatólag jelentéktelen lesz. Nagyobb fontosságú lesz a vonal a Spalatóból és Zarából indítandó gyorsvonatok személyforgalmában.

Eléggyé jelentékenynek ígérkezik azonban a teheráruforgalom. A Kiskapela és a Velebit hegységek keleti oldalait kiaknázatlan erdők borítják, melyeknek termékeit a vasút fogja elszállítani. Gospićban igen szép sárga, szürke és fehér márvány, Lovinacon jobb barnaszén, Gračacon ólom-, pirit- és vasércet találhatók. Ezek a bányák a vasút megépítése folytán kiaknázás alá fognak kerülni és a vasút forgalmát növelni fogják. (Vas. és Közl. K.)

— **Az autonóm tarifa alkalmazása Montenegró ellen.** A hivatalos lap tegnapi száma közli a minisztériumnak 1908. évi dec. 21-én 5820/M. E. szám alatt kelt rendeletét a Montenegróból származó áruk vámkezeléséről. A rendelet szövege, amelyet Wekerle Sándor magyar királyi miniszterelnök írt alá, a következő:

meg, mikor ezt a sok ákombákomnak nevezhető levelezést lebonyolítják. Akad olyan paraszt, aki csupa nagybetűvel írja levelét, csak hogy felvilágosítást kaphasson. E mellett valószínű jogászseninek kell lennie egy-egy tisztviselőnek, mert a ki- és bevándorlási törvény, az utlevél s határrendőrségi rendeletek egész tára kell, hogy a fejében legyen, különben hamarosan meggyűlik a baja s sokszor el kell minden jobb érzést hallgatnia egy-egy vizsgálóasztalánál, nehogy törvénybe ütköző cselekményt kövessen el.

A legszomorubb csoport ez, a visszautasítottak csoportja. Sokszor szivettépő jelenetek játszódhatnak le s bizony nem egy csendes tragédia nyer itt végleges befejezést, akkor, amikor orvosi határozatja visszatartják a kivándorlót attól, hogy szülőföldjét végleg otthagyja, mert a dolog sokkal tragikusabb lenne, ha odaát utasítanák vissza, ami szintén előfordul nem egyszer s bizony ilyenkor oda vész a szegény emigránsnak még a pénze is, amit a hajójegyre szánt. A szigorú orvosi vizsgálat legalább megmenti ettől a kárától.

felélegzik az ember, mikor ebből a házból, mely egyébként annyi resz hajlékot ad, kilép.

A Montenegróból származó áruk behozataluk alkalmával a mai naptól kezdve további intézkedésig az autonóm vámtarifa általános vámtételei szerint kezelendők.

Ismeretes, hogy a montenegrói kormány december elsején (13.) rendeletet adott ki, amely szerint mindazoknak az államoknak áruit, amelyekkel Montenegrónak nincsen kereskedelmi szerződése, a vámtarifa maximális tételeivel sújtja a behozatal alkalmával. Ez a rendelet egyenlően Magyarországra és Ausztria ellen irányul, amely államokkal a kis fejedelemség mindekkoráig nem kötött kereskedelmi szerződést. A montenegrói kormány, amikor a rendelet kiadására szánta el magát, nyilván megfedkezett arról, hogy a monarchia mindig jóindulattal viseltette Montenegró iránt. Ez a jóindulat abban nyilvánult, hogy kedvezményes elbánásban részesítettük a montenegrói árukat, bár nincs köztünk vámszerződés.

A montenegrói vámrrendelet tehát direkt kihívás volt, amelyre kormányunk nem is válaszolt másként, mint azt a maga megjelent rendeletével tette. Nagy gazdasági jelentősége aligha van egész dolognak, mert a szegény montenegrói nép vásárló ereje nagyon gyöngye. A kis fejedelemség egész bevétele Magyarországból és Ausztriából átlag másfél millió koronára tehető, míg Montenegró kivitele, mely csak marhára szorítkozik, körülbelül 1.2 millió koronára rug. Montenegrót érzékenyen fogja sújtani intézkedésünk és szinte bizonyos, hogy a fekete hegyek lakói erősen fogják megkísérelni a csempészést.

— **A községi választások jelöltjei.** Az autonómpárt tegnap esti jelölő gyűlésén körülbelül 70 megjelent párttag titkos szavazás útján a következő tíz választót jelölte az e hó 30-án megejtendő városi képviselőtestületi pótválasztásra:

Brazzoduro Belino magántisztviselő, dr. Chierigo József orvos, Klein Dávid, Adria-főfelügyelő, Penso Natale lisztkereskedő, Pieri Konstantin, az állami sóhivatal főnöke, Raichich Sennon hajóskapitány, Rudan Idone banktisztviselő, dr. Pozder Antal orvos, dr. Sichich Ármin kórházi segédorvos és Zandegiacomo Péter biztosítási ügynök.

E hó 20-iki számunkban, midőn a zimonyi Schwarz Mihály, Szegő Gyula dr. és Pázmány Jenő dr. jelöltségéről keringő híreket reprodukáltuk, rögtön kételkedésünket fejeztük ki e hírek valósága tekintetében. Tudtuk, hogy az autonóm párt nem fog a fiemei magyarságnak a tíz közül 3 mandátumot juttatni s tudtuk azt is, hogy különösen az előbb említett két jelölt magyarsága az „italianissimi” urak szempontjából kifogás alá esik. A fenti tíz hivatalos jelölt között tényleg a legnagyobb jóindulattal is csak másfél magyar jelöltet találunk. Pieri Konstantin, ki évek óta majdnem kizárólag az autonómista olasz urak társaságában mozog, ugylátszik teljes erejével azon van, hogy visszaolaszosodjék. Klein Dávid felesége olasz asszony s neje révén: ő is tulságosan deferál az olasz álláspontnak. E két jelöltől tehát a fiemei magyarság nem várhat sokat.

Érdekes, hogy a szociáldemokraták is követeltek maguknak egy mandátumot a tíz közül. Minthogy azonban az autonómpárt által a szocialisták elé terjesztett feltételeket ez utóbbiak nem fogadták el, a megállapodás elmaradt.

Január 1-én új előfizetést nyitunk „A TENGERPART”-ra. Tisztelettel kérjük azokat az olvasóinkat, akiknek előfizetése ezen a napon lejár, hogy előfizetéseiket a lap akadálytalan szétküldése érdekében mielőbb megújítani sziveskedjenek.

Szoptató anyák

tejük hatását csak növelik és gazdagítják a SCOTT-féle Emulsio használat által.

Kimerültség megszűnik,

s a csecsemő rózásabbá, vidámabbá és pajzánabbá válik, mint valaha volt.

AZ Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer végjegyét — a halászt — hárjuk figyelembe venni.

Az anyaságnak bármily változatos percében, a

SCOTT-féle Emulsio

erőt kölcsönöz, bátorít, s emellett kellemes ízű és könnyen emészthető.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.
Kapható minden gyógyszertárban.

VELENCE

HOTEL MODERNE MANIN

A Márkustér közvetlen közelében minden kényelemmel berendezett 120 szobával, lifttel, villanyvilágítással és fürdővel mérsékelt áron.

Gambrinus-étterem polgári árakkal

A Kőbányai Polgári Serfözde kiváló minőségű söreinek kimérése.

A Velencét látogató magyar közönség kedvenc találkozó helye.

Nemzetközi Panoráma

Fiume, Deák Corso 38.

(a Deák-szálloda mellett.)

Elsőrangú látványosság:

Eredeti színezett művészi fényképfelvételek.

Érdekes és tanulságos. A tanulmányosság részére fontos és kellemes szórakozás.

E héten csudaszép felvételekben

Krajna, Veldes, Stein.

Szenzációs szám!!

Nyitva reggel 10-től este 10 óráig.

Ujszülött gyermekek részére

az összes hygienikus cikkeket rektáron tartom és pedig: Pelenkanadrág, flanelin alátétek, baby ingecskék, has- és köldökkötők, szoptatós dajkának való mellény, gyermekágy-kötők, fásli stb. Mindezen cikkeket hygienikus Tetrá-szövetből készülték, a mely a nedvességet rögtön beszívja és a testét ilyformán mindig szárazon tartja.

VUJA M. Via Adamich.

Budapesti női szabónő

jutányosan készíti a legelegánsabb angol és francia női kosztümöket.

SEILER SUSÁK,

Strossmayerova ulica 68 (Ružić villa 1)
II. em. 17.

Dal a szendvicsekről és egyéb zsurszerű merényletekről.

Minden páros csütörtökön — a tollam vigan ellököm, — s szmokingom termetemre huzva — büszkén megyek egy uri zsorra. — Egy ily zsúr engem sosem lep meg: — már szombaton tréningbe kezdek, — s míg jó csütörtök délután, — én folyton készülök csupán. — A gyomromat már preparálom: — szép egy ilyen zsúr, mint az álom! — Szép a five o'clock thee ivás: — átomvilág ez, semmi más! — Míg lányok fecsegése hallszik, — az ember egyszerűen elalszik — s ha felriassza tán a láрма: — egy szendvicset bocsájt magába, — és aztán egy két bókot lejtve, — alhat tovább, mindent felejtve.

A szendvics minden zsurnak éke, — szeretjük én, ön és vidéke, — és amikor az óra hat, — esszük a sardellás vaját. — Mint összeforr a hus és a csont, — enélkül nincs zsúr és viszont. — A szendvics minden gyomrok vágya, — kivénült bókok melegágya, — idült vicceknek ő ad tápot — s ha izlik, vagy nem: belevágod. — És míg nyelsz ötöt-hatot, — szomszédnőd hangját hallgatod, — midőn így szól a szende leány: — Hogy Svarcnének nincs nagy kalapja, az kedves hölgyeim talány. — És megindul a szavak árja: — hogy X-et randevun ki várja, — hogy Ipszilonné haja festett, — s az upesti bankrablás fess tett, — hogy Zé-zének izlése gyöngé, — s hogy szól a friss pikáns eset, — amelynek súlyos vége lett, — hogy mely házaspár készül válni, — s ki nem akar kötélnek állni, — mindenről buzgón szól a dal, — mely teaszürcsölésre hal. — Langyos teát bátran lehajt, — ki fumigál sok szervi bajt, — s míg egy-két percre csend honol, — lábvízét vesz a sok gyomor. — A szendvics? Óh, az szinte fogy, — csak a beszéd nem megy sehogy. — Ha komolyan szólsz egyszer, kétszer, — lenéznek, mivel be van hozva a szellemeskedést kényszer. — A háznak népe s főleg szépe, — viccet vár szendvicserő cserébe, — s megkínóznán a zongorát, — egy gixerben dus Chopin-valcer nyitja meg a viccek sorát. — A köznép nagy mértékben élvez, — és így kiált tel: Oh, mi szép ez! — Minő csudás a technikája. — Sauer irigy lehetne rája! — Egy másék hölgy irigylit ezt, — és cérna hangon dalba kezd. — A nép a kéjben mind felolvad: — No, így csak a Tréville dalolhat! — Óh, énekeljen újra egyet, — hisz ön valóságos daleylet! — Egy szendvics-tündér így szaval: — Nincsen meséesebb, mint a dal! — A fülharmonikus zenére, — felpezsdül szívem lomha vére, — és többet ér, mint minden téa — az agg Valesquez andantéja, — mert egy Valesquez-operett, — az tesz nekem módfelett!

Most végre rendbe jött a széna, — és jön az irodalmi téma, — alkotnak irodalmi kört — és közben megindul a flört. — És tizenegyig, sőt éjjelig — a szendvicseket és a többi négyszer vagy ötször megismétlik.

Minden páros csütörtökön — a tollat büszkén ellököm — és termetem szmokingba huzva — elindulok egy uri zsorra. — És minden péntek reggelen — így szólok busan: Jaj nekem! — A gyomrom fáj, fejem sajog, — és teljesen kész vagyok, — s egy hélig minden éjszaka — kinez a zsurtündér dala. — És két hét múlva (mit tegyek), — a páros csütörtöknek jöttén — a zsorra újra elmegyek.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

UJDONSÁGOK.

— **Éjféli misék.** A karácsony ünnepe előtti éjjeli miséket ma csütörtökön a domban, szt. Vid és Modesto templomban és az apácák és kapucinusok templomában tartják meg.

— **Az üzletek és a karácsonyi ünnepek.** A fűszerüzletek vasárnap, e hó 27-én a közönség rendelkezésére nyitva lesznek.

A fodrásztermek holnapután szombaton egész nap zárva maradnak.

— **Magyar pénzügyőrök előhaladása.** Rauch András és Janich József magy. kir. tengerészeti pénzügyőri szemlések a helybeli magyar tengerészeti hatóság vizsgálobizottsága előtt a kisparthajózás kapitányi vizsgáját jó eredménnyel letették.

— **A kivándorlási szálloda bajai.** A nagy anyagi áldozatokkal felépített kivándorlási palotában a panaszok napirenden vannak. Alig hogy megnyitották, észrevették, hogy a tervezők sok mindenről megfeledkeztek, amire ilyen nagy embertömeg befogadására épített házban okvetlenül szükség van. Többek között ruhaszárító helyiség sincs, úgy hogy a kivándorlási palota bérlője kénytelen a kimondott ágyneműt a pincehelyiség utcafeleli részében sőt a ház hátsó részén, a fal és a vasuti vágányok között fekvő területen kifeszített köteleken szárítani. A meg nem felelő helyen való szárítás természetesen a tisztaság rovására megy, mert a nedves ruhaneműre rászálló utcapor, kőszénfüst, vasuti korom azt annyira összepiszkítja, hogy sokszor újból kell ki mosatni. Vannak azonban olyan hiányok is, amelyek könnyen komoly következményekkel járhatnak. A konyhában ugyanis a főzőüstök közül kettő teljesen használhatatlan, mert a főzésnél használt forró gőz az üstök oldalait többszöri javítás ellenére is felszakította. A palota földalatti részében elhelyezett gépház azonban állandó veszedelemmel fenyeget. Itt ugyanis a biztonsági szelep egészen gyenge. A rossz és gyenge biztonsági szelep következményét a fal is mutatja, amely erősen megrongálódott. Ugyanott van egy olyan manometer is, amely makacs következetességgel állandóan ugyanazt az atmoszferai nyomást mutatja, akár van a csővezetékben gőz, akár nincs. Ilyen körülmények között valóságos csoda, hogy eddig szerencsétlenség nem történt. Matkovic a kivándorlási ház bérlője illetékes helyen számtalan-szor panaszkodott, hogy a kazánház valóságos tűzfészék. Sirokkós, esős időben a kazánház megtelik vízzel, úgy, hogy sokszor husz-harminc centiméteres víz áll a kazánházban. A sok technikai hibán és veszedelmeken kívül a bérlőnek mint már megírtuk, a legújabb idő óta az élelmezési díjakkal is küzködni kell. A kivándorlók élelmezési díja a hajóstársaságok berlini egyezménye óta vitás lett. A Cunard társaság igazgatója Mr. Barr, nem akar fizetni, mert azt állítja, hogy a társaság csak két napi élelmezés megtérítését vállalta az állammal kötött szerződésében a kivándorlók pedig hasonlóképp megtagadják a fizetést, úgy, hogy a bérlők csak nagy nehézségekkel juthatnak pénzükhöz. Ugy értesülünk, hogy a kivándorlási ház hiányai miatt való örökös panaszkodást a belügyminisztérium is megunt a karácsonyi ünnepek után nagyobb bizottság jön Fiuméba, hogy a bajokat orvosolja.

— **Egy munkás balesete.** Protalipac János 26 éves dugaresai illetőségű munkás tegnap a Brajdica farakodóhelyen munkája közben oly szerencsétlenül esett el, hogy alsókarját eltörte. A kórházba szállították.

— **Tűzvizsgálobizottság a „Vorwaerts” gőzösön.** Az osztrák Lloyd hajóstársaság „Vorwaerts” gőzöse, melyen a napokban tűz pusztított, a tűz által keletkezett károk pontos megállapítása végett hétfőn és kedden egy vegyes bizottság szállt fel. A megrongált árukat és pedig 370 hordó lisztet és 500 hordó cementet tegnap a Rudolf mólón nyilvános árverés útján adták el. A hajótest szintén károkat szenvedett. De ezek nem annyira nagyok úgy, hogy a hajót Triesztben időzése alatt kijavítsák. A gőzös reggel indult el innen.

— **Drágasági pótlék a Hitelbanknál.** A Magyar Általános Hitelbank, mint értesülünk, tisztviselőinek 10%-os drágasági pótlékot engedélyezett. Bármilyen kicsi összeg ez is, mégis jól esik az ünnepekre a tisztviselőnek. Reméljük, a méltányos példát a többi intézet is követni fogja.

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM és SZÁJVIZ ★

Horváth Lajos Fiume, Adria palota —
(Via della Sanità)

— ajánl —

a karácsonyi és ujévi ünnepekre

válogatott fűszerárukat

tejjel hizlalt magyar és

stájer vágott baromfit

különbéféle szárnyas vadat, parnói gróf Andrássy-féle és sárvári teavaját, finom felvágottakat, hideg imbiszt és halféléket, giardinettet, finom teasüteményeket

karácsonyfa-diszt és alkalmi bonbonniereket nagy választékban.

Ujévre: szopós angol faju yorkshire-malacok előjegyezethetők.

Pontos házhoz szállítás! TELEFON 990. sz.

Mélyen leszállított áron!

— kaphatók a legújabb divatcikkek —

Schwarz és Gerő

divatruházában Fiume, Via Governo a Lloyd-szállóval szemben.

Karácsonyi és ujévi ajándékok

a legjutányosabb áron kaphatók

Korniczai G. üveg- és porcellán-kereskedésében Fiume Via Governo 22.

Fontos ujítás!!

Számos család régi óhaja teljesül és a nagyérdemű fogyasztó közönség kényelmét szolgálja

Carlo Frisch

szállító cég

(Via Alessandrina, Jelcich ház)

uj vállalata, mely a világhírű

Rőbányai Polgári Serfőző r. t.

palacksőreit mindenkinék lakásába költségmentesen szállítja.

Arusítja:

a világos márciusi sört, a kőbányai barátsort és a serfőzdenek különleges, a leggherebb orvos tanároktól ajánlott gyártmányát a

„Szent István” védjegyű Dupla maláta sört.

Rendelések, 12 palackot meghaladó mennyiségben, a nap bármely szakában, gyorsan és gondosan teljesíttetnek.

Dijmentes házhoz szállítás!

Kicsinybeni eladás a Via Alessandrina-i raktárhelyiségben.

Naponta frissen töltött palacksőrhöz.

Fontos ujítás!

A serfőzde specialitása: Szent István védjegyű Dupla maláta sör.

A serfőzde specialitása: Szent István védjegyű Dupla maláta sör.

— **Rablótámadás a népkertben.** Illics János fiumei baronfi- és tojáskereskedőt tegnap két ismeretlen ember elcsalta a Giardino Publicoba. Amint itt a bokrok között sétáltak, egyszerre a két idegen megragadta Illicset, letépték a földre és elrabolták az összes pénzt: 326 korona 50 fillért. A rablók ezután kerekelt oldottak. Illics segélyért kiabált amiire két rendőr sietett oda, akik üldözőbe vették a rablókat s az egyiket sikerült is elfogniok. A rendőrség hamar megállapította merényletről, hogy az Stimac Lajos, imert zágrábi zsebtolvaj, akinél meg is találták teljes összegében az Illicstől ellopott pénzt. A rablót megmozdítása után letartóztatták. A rendőrség már a másik utonállónak is nyomában van.

— **Idill a Fiumarán.** Menard Ferenc napszamos ma hajnában Susákról egy nagy üveg likört akart áthozni Fiuméba. A Fiumarahlid pénzügyőrei azonban észre vették a csempészt és megállították Menardot. Ez erre éktelelenül lármázni kezdett s amikor a pénzügyőrök elvették tőle az üveget, neki támadva verekedni kezdett velük.

Később rendőrök érkeztek oda s Menard ezekkel is kikezdett. A rendőrök erre lefűlélték Menardot és becsírték a kapitányságra, ahol hatóság elleni erőszak és botrányokozás miatt megindították ellene az eljárást.

— **A kikötőből.** December 24-én. Érkezett: „Szedeg” magyar gőzös Valeenciából üresen, „Gilda” osztrák gőzös Velencéből üresen, „Alberto” osztrák gőzös Velencéből üresen, „Alberio” osztrák gőzös Ferdinandiából 3301 tonna foszfáttal és 1650 bál gyapjával, „Sergi” osztrák gőzös Methilből 2000 tonna köszénnel, „Rákóczi” magyar gőzös Valenciából 200 tonna vegyes áruval, „India” osztrák gőzös Santosból 1800 zsák kávéval.

Indult: „Congo” angol gőzös Hullba 260 tonna liszttel és 200 tonna vegyes áruval, „Tyrie” angol gőzös Liverpoolba 400 tonna liszttel és 100 tonna cukorral, „Gilda” osztrák gőzös Triesztben 160 tonna vegyes áruval.

— **Nagy törökdohány szállítmány Fiuméba.** A dohánygyárunk ma távirati értesítést kapott, hogy Kavallo törökországi kikötőből egy gőzös 12.000 bál dohánynyal elindult Fiuméba. A gyár igazgatósága nem kapott arról értesítést, hogy az egész rakomány egyszerre, vagy, amint már a bojkott ideje alatt többször történt, — átrakás folytán kisebb mennyiségekben érkezik Fiuméba.

— **Növekedik a kivándorlás!** Ugy a felvidékről, mint a Dunántulról napról-napra kedvezőtlen hírek érkeznek, melyek az Amerikába való kivándorlás újabb emelkedéséről szólnak. A határrendőrségnek nagy munkaszaporulatot okoz a kivándorlók pontos ellenőrzése, mert szigoruan figyelemmel kísérik a kivándorlókat. A csaczi határrendőrségi kirendeltség irodájában a legutóbbi napokban ezernél több kivándorló fordult meg. Zsolnáról írják, hogy újabban leginkább németországi hajóstársaságok ügynökségei működnek közre a kivándorlás mesterséges fokozásában. Sajátságos jelenséget tapasztalt a rendőrség abban a tekintetben is, hogy alig van kivándorlási csoport, melyből egy utközben megőrült egyént vissza nem szállítanának s akinek azután a tébolydában való elhelyezéséről a határrendőrségnek kell gondoskodni.

— **Törökországból visszaérkezett áru.** Az Osztrák Lloyd igazgatósága közli, hogy a „Bregenz” gőzös tegnap a levantei járatról visszaérkezett s visszahozta azon árukat, melyeket november 24-én Triesztben a Dardanellákba, Konstantinápolyba és Haidar-Paschia kikötőbe adtak fel.

— **Meglopta a barátját.** Wisko Parics fiumei munkás régi barátjának Duella Simonnak, aki a munkájában is társa volt, átadta 140 korona megtakarított pénzét, hogy őrizze meg és adjon neki belőle valakányszor kér tőle pénzt. Tegnap az ünnepekre való bevásárlás végett Wisko visszakért Duellától egy bizonyos összeget, de ez kijelentette neki, hogy nem tud a pénzről semmit, mert Wisko neki nem adott át semmit. Wisko erre feljelentette cimboráját a rendőrségen, ahol rövid kihallgatás után letartóztatták a hűtelen barátot.

— **Egy volt fiumei énekesnő bűnténye.** Nádolyból jelenti tudósítónk: Roberto de Nora, városi titkár közpénzekből 325.000 lírát sikkasztván, megszökött Norát fényűző életmódja sodorta bűnbe. Egy Pina Ciotti nevű, fiumei szerepléseiről nálunk is jól ismert operaénekesnő volt a kedvese, akire igen nagy összegeket költött. Többek közt egy tizezer lírás ékszer, egy 25.000 lírás autóbilt vásárolt neki. A sikkasztó titkárnak kedveséhez írt táviratából kitűnt, hogy az énekesnő büntársa a sikkasztásban s a hatóság ezért őt letartóztatta. A sikkasztó titkárt eddig nem sikerült elfogni.

Kirándulások a tengeren. A magyarhorvát tengeri gőzhajózási társaság gőzösei kedvező idő esetén, a három ünnepnapon, pénteken, szombaton és vasárnapon a következő kirándulásokat fogják rendezni:

Cirkvenicába és Noviba a „Szamos” termes gőzessel d. e. 10.30 órakor; visszajövet Noviból délután 3 órakor és Cirkvenicából d. u. 3.30 órakor. Menetár oda és vissza személyenkint 1.50 korona.

Abbáziába a „Volesca” és „Stefánia” szalon-gőzösekkel d. e. 7, 8, 9, 10, 11 és déli 12-kor, délután 2, 3, 4, és 5 és 6 órakor. Utolsó indulás Abbáziából Fiuméba 6 órakor. Menetár oda és vissza személyenkint 1.20 korona.

Ikába és Lovranába a „Liburnia” gőzessel délután 2.30 órakor, érintve Voloscát és Abbáziát. Visszaindulás Ikából este 6 órakor, érintve utjában Abbáziát is. Menetár oda- és vissza, személyenkint 80 fillér.

Fiuméből Abbáziába az „Száva” gőzessel omnibus vonal. Indulás Fiuméből d. e. 9.30 és 11.30 órakor, továbbá d. u. 1.30 és 4.30 órakor.

Abbáziából Fiuméba az „Istriano” gőzessel d. e. 10.30 órakor és 2.30, 5.30 órakor. Menetár személyenkint 20 fillér. Jegyek a hajón kaphatók.

x Ékszerekben, arany- és ezüstáruban, régiségekben és órákban a legszebb karácsonyi és ujévi ajándékok kaphatók az ismert jutányos árakban *Engelsrath* I. ékszerésznél Fiume Piazza Dante és Abbazia *Angolina fürdő*.

x Vas- és fémárak beszerzésénél, valamint konyha és háztartási cikkek, mérlegek és szerszámok bevásárlásánál meleg figyelmébe ajánljuk a közönségnek a jóhírnevű *Wellmann Testvérek* magyar céget (Fiume, Via del Pozzo 2., telefon szám 19.) mely mindennemű szakmába vágó cikket óriási választékban s mérsékelt áron tart raktáron.

Új magyar hentes-üzlet!

Tisztelettel van szerencsém a t. fogyasztó közönség tudomására hozni, hogy *Vicolo della Germania* I. sz. alatt, a kászárnya átellenében

hentesáru-üzletet

nyitottam, hol az összes e szakmába vágó cikket naponta frissen, a legkitünőbb minőségben és legolcsóbb árban árusítom.

Cikkeimnek feltétlen tisztaságáról, valamint a legjobb kiszolgálásról előre is biztosítva a n. é. közönséget, kérem nagybecsült pártfogását.

Mély tisztelettel
Szathmáry György
hentes m.

Fleischhacker C.

tejcsarnoka

és kávémérése a Piazza Elisabetta és Adamich utca sarkán, (az Adria palotával szemben).

☛ **tej, tejföl, túró és vaj** ☛
mindenkor frissen.

Tiszta akácméz.

nagyban és kicsinyben. TELEFON 534.
Házi túró kgonként 48 fillérért.

Karácsonyi és ujévi

ajándékok.

WEISS M.

NAGY ÁRUHÁZA

Corso II FIUME Corso II.

Nagy választék angol és hazai gyártmányu

férfiruha-szövetekben.

Fehér és színes férfingek, kézelők, gallérok, nyakkendők és mérték után készített fehérműk.

Női ruhaszövetek, szőnyegek, függönyök, bu-torszövetek, téli trikótok, barchendek, női- és gyermek-konfekció, szörme-árak, keztük, csipkék, himzések, kelengyék stb. a leggazdagabb választékban

WEISS M.

NAGY DIVATÁRUHÁZÁBAN.

Fiume, Corso 11.

Trieszt, Corso 9.
Bécs, Gonzagagasse.

Szabott árak!

Távirat ◀▶ Telefon.

A trónörökös és a katonai engedmények.

BUDAPEST, dec. 24. Beavatott forrásból jelentik, hogy a katonai engedmények dolgában a királyon és a hadügyminiszteren kívül ezúttal Ferenc Ferdinánd trónörökösét is, akit az utóbbi időben minden fontos ügyben megkérdeznek s akinek véleménye döntő befolyással bír. A magyar katonai engedmények kérdéseiben elfoglalt álláspontját még az illetékes körök sem ismerik, de tény az, hogy a trónörökös a döntés jogát fenntartotta magának.

Wekerle miniszterelnök Bécsben.

BUDAPEST, dec. 24. Wekerle Sándor dr. miniszterelnök a karácsonyi ünnepeket Budapesten fogja tölteni, de mielőtt az ünnepek végződnek, azonnal Bécsbe fog utazni.

Kossuth Ferenc állapota javult.

BUDAPEST, dec. 24. Kossuth Ferenc miniszter állapota ma reggel óta annyira javult, hogy háziorvosa Müller dr. kijelentése szerint túl van a veszélyen. A beteg miniszter már ma délelőtt Wekerle miniszterelnök és több függetlenségi párti képviselő látogatását is fogadta.

Kiáltvány a háború ellen.

BUDAPEST, dec. 24. A főváros utcáin ma délelőtt mintegy 60 anarkista és antimilitarista aláírásával falragaszokat helyeztek el, amelyen felszólítják a közönséget, hogy egy legközelebb tartandó nagy népgyűlésen tiltakozzanak a háború ellen.

Földrengés Boszniában.

SZERAJEVO, dec. 23. Ma délután 11 óra 58 perckor erős földrengés volt itt észlelhető. A földrendést mely néhány másodpercig tartott erős és mély merrajlás kísérte.

A trónörökös Olaszországban.

BÉCS, dec. 24. Ferenc Ferdinánd trónörökös, ki nyolc nappal ezelőtt Pisában volt egy sürgős örökösödési ügyében tegnap újból Pisába érkezett, s onnan tegnap este automobilon visszautazott Bécsbe.

Meghosszabbítják a bank-szabadalmat?

BÉCS, dec. 24. Wekerle miniszterelnök tegnap, közvetlenül Budapestre történt visszautazása előtt meglátogatta Prangert, az osztrák-magyar bank főtitkárát, akivel a bankszabadalom meghosszabbítása ügyében behatóan tanácskozott.

Nagy vesztegetések Amerikában.

BÉCS, dec. 24. Az Egyesült-Államok Pittsburg városában nagy vesztegetési bűnügy nyomára jöttek, amelynek következtében nyolc városi tanácsost és két bankárt letartóztattak. A vesztegetésben 60 városi tanácsos is kompromittálva van.

Török kereskedők a bojkott ellen.

KONSTANTINÁPOLY, dec. 24. A bojkott-mozgalom következtében ma számos török kereskedő és iparos panasszal fordult a kormányhoz, amelyben kijelentik, hogy a bojkott miatt jelentékeny kárt szenvednek s kérik a kormányt, hogy nyújtson nekik kárpótlást vagy szüntesse be a bojkottot.

Új török hajóhad szervezése.

KONSTANTINÁPOLY, dec. 24. A török minisztertanács ma 11 páncélos és cirkálóból álló hajóhad szervezését határozta el.

Új torpedó a haditengerészetben.

BERLIN, dec. 24. A Voss. Ztg.-nak jelentik Wilhelmshafenből, hogy egy haditengerészeti gépész egy légnymás által hajtható, új torpedót talált föl, amelyvel most kísérleteznek.

Nagy hadiszállitmány Törökországnak.

SZALONIKI, dec. 24. A „Mekka” 10.000 páncéloshajó ma a III. hadtest részére nagymennyiségű hadiszert hozott.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv.-társaság.

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkeskedik.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMEBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

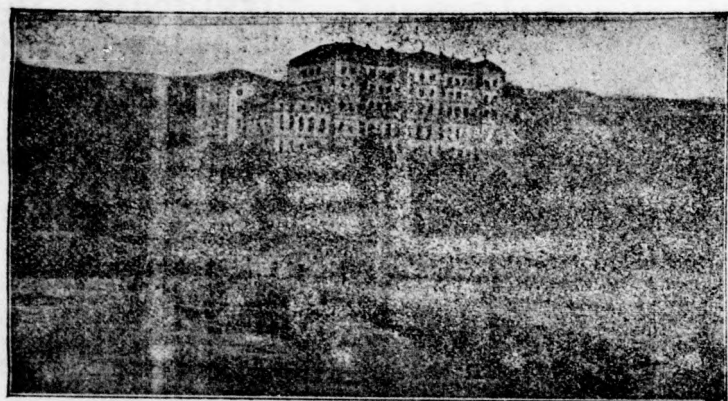
4% netto kamatot

térít meg feleinek.

A járadékadó a bank önmaga viseli.

Négyszobás uri lakás

minden mellékkeliséggel együtt új házban január 1-ére kiadó. Cim a kiadóba.

Az új bérlő által teljesen újjáalakított és kiválóan vezetett
THERAPIA PALACE - CIRIVENICÁBAN
kittünő ellátást és kifogástalan kényelmet nyújt mérsékelt áron.
Villanyvilágítás, házi fürdők, remek fővényű tengeri fürdő, saját tehenészet, jéggyár stb. Orvos a házban.

Felvilágosításokkal készséggel szolgál

Az Igazgatóság

VELENCE

Hôtel Royal Danieli. Elsőrangú ház a Riva Schiavonin. Teljesen újjáalakítva, új fürdő- és toalett-helyiségekkel s remek csarnokkal. Vasúti jegyelárusító és podgyászszállító iroda a házban.

Grand Hôtel. A Canal Grande legszebb részében, nagy terrasszal, 250 szobával, 30 teremmel, toalett- s fürdő-helyiségekkel. A régi veneciai paloták pazar fényével egyesíti a legmodernebb kényelmet. Kittünő francia konyha.

Hôtel Regina (Rome et Suisse). Gyönyörű fekvéssel, terrasszal, téli kerttel, olvasó és dohányzó termekkel, a melyek mind a Canal Grandera tekintenek. — Felhuzó. — Villanyvilágítás s gőzfűtés minden szobában. Teljesen újjáalakítva. — Mérsékelt árak. —

Viktoria szálló. Központi fekvéssel, 2 percrenyire a Szt. Márk tétől. 200 szoba. — Olvasó s dohányzó termek. — Felhuzó. — Gőzfűtés s villanyvilágítás. — Elsőrendű étterem. — Igen mérsékelt árak. — Omnibus az állomásnál.

Beaurivage szálló és penzió. A Riva Schiavoni a Doge palota mellett. Teljesen ujonnan felszerelve és hosszú tartózkodásokra minden kényelemmel ellátva. — Mérsékelt árak. —

Telefon sz. 19.

Telefon sz. 19.

Wellmann Testvérek

Vas- és fémáru kereskedés

Via del Pozzo 2 — FIUME — Via del Pozzo 2.

Raktárak Via delle Piave 4 és Scoglietto 2. sz.

ajánlják dusan felszerelt raktárakat vas- és fémárakban, mindenféle szerszámokban és épületvasalásokban.

Feliratok — Másoló prések. — Sulyzók.

Nagy raktár hidas-, tizedes és konyha-mérlegekben „KOMET” önműködő ajtózáró készülék.

Forgópisztolyok. — Szobapuskák. — Töltények.

II.

Prodam és Társa Fiume

◀ Mérnöki iroda és iparvállalatok berendezése ▶

Via Adamich I. sz.

Via Adamich I. sz.

Villanyos világítási, villámhárító, telefon és villanyos-csengő berendezések.

Villanyos motorok és szellőztetők. — Villamos központok berendezése.

Nagy raktár világító testekben és felszerelési anyagokban.

Különlegesség: „Wolfram” villanykörték 70% árammegtakarítással.

Alkalmi cipővétel!

Még raktáron levő cipőket csak 8 napig a következő árak mellett árusítom:

Férfi egész Box Chevreau K. 10. —

fél " " " " 8. —

Női egész " " " " 8.50

fél " " " " 7. —

Gyermek Box Chevreau 4, 5, 6 és 7 kor.

Szekulesz Sándor

japánáru-üzletében

FIUME, Via Alessandrina I.

Hotel Meublé Zoianda

VELENCE,

Riva degli Schiavoni

a hozzátartozó Bavaria étteremmel. A

vaporettek megállóhelye. Gyönyörű kilátással. Tiszta kényelmes szobák. Olcsó

árak. Családok számára külön megállapodások.

Tulajdonos

Inganni E.

VI. évfolyam

VI. évfolyam

A TENGERPART

Fiume és az Adria partvidékének legelterjedtebb magyar napilapja január 1-én
hatodik évfolyamába lép.

A TENGERPART

minden ízében független napilap, amely sem a hatalom sem magánemberek szolgáltatában nem áll. Minden szava olvasóközönségének és a közérdekért íródik. Fiume magyar sajtójának fejlődésében

A TENGERPART

határkövet jelent. Kikötővárosunkban ez az **első állandó magyar napilap**, melyet nem az államhatalom tart fenn, hanem a fiumei magyarság odaadó pártfogása és szeretete, hogy a mind féltelenebbé váló nagyolasz és nagyhorvát törekvésekkel szemben megvédje saját existenciális érdekeit ezen a tengermosta magyar földön.

Kérjük minden fiumei magyar ember szeretetét és támogatását a jövőben is, hogy fokozott erővel és minél előbb nagyobb terjedelemben szolgálhassuk Fiumében a magyar faji, a magyar kulturális és a magyar közgazdasági érdekeket.

A TENGERPART előfizetési ára: 1 évre K 24.— félévre K 12.— negyedévre 6.— 1 hónap K 2.—

Tisztviselők kedvezményes áron kapják „A TENGERPART-ot.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fiume, Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

VI. évfolyam

Telefon 229

VI. évfolyam

Van szerencsém a mélyen tisztelt hölgyközönség szives tudomására adni, hogy a Corso 7. szám alatt (a III. emeleten egy

Szépség- és hajápolási termet

nyitottam. A legújabb módszer szerinti arc-kéz-láb-ápolás (manicur, pedicur), villanyos arcmasszázs (vibrations massage), szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Bálokra, ünnepélyekre s színházi előadásokhoz diszfésülések elvállaltatnak.

Fésülések és hajmosások kívánatra a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Minél számosabb megbízást kér

mély tisztelettel

Schön I.

Corso 7, Jellusich fényképész házában.

„M-i-i-t?” — „Papa megengedte! Hisz' valódi Jacobi-féle Antinicotin-cigarettafüvek fadobozban!

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi!
Minden fadoboz egy érdekes bűvészkártyát tartalmaz.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte
Via Alessandrina 3. — Kezdeté 9 órakor.

„DE LA VILLE”
SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

Naponta a hirneves

BARCZA JENŐ

kaposvári cigányprimás zenekarának hányórsénye.

Az átutazó és a helybeli magyarság legnagyobb és legkedveltebb találkozó helye.

TULAJDONOS:

SZENTGYÖRGYI FERENC.

Használt és új
zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

Globus Hirlapügynökség.
Ujság-elárusítás rögtön a vonatok érkezése után.

Fiume, Vincenzo de Domini utca
(az Europa szálló közelében).

Nem kell szabóadósság!

Készülnek saját műhelyekben uri öltönyök mérték szerint s tiszta 28.— frtért gyapjuszövetből.

Seiler Ármin Fiume, Corso 16 I. emelet.

Levelezőlap meghívásra mintákat s szabász házhoz küldök.

Művelt idősebb asszony

a ki a szállók és panziók üzletvezetését ismeri, változtatni óhajtja állását. Előkelő magánháza is megy. Önállóan főz, gondos, takarékos s az utazásban is jártas. Németül, franciául, horvátul s némileg magyarul beszél. Kitűnő ajánlatok. Cim a kiadóban.

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERŐ

SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában amit egy igazán jó és hatásos háziszertől várni lehet. Öre az egészségnek, fertőtlenít, erősít és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájvíz, haj- és bőrápolószert.

Szükséges minden háztartásban. Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után.

KOSMOS labororium, GYÖR.
Kapható mindenütt.

OH JAJ! Köhögés, rekedtség
és elnyájkásodás ellen gyors
és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái
az étvágyat nem rontják
és kitünő ízűek.
Doboza 1 és 2 korona.
Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:
„NADOR” gyógyszertár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

ELJEN! Egger-mellpasztillája
csakhamar meggyógyított

Megfojt az átkozott
köhögés!

Kapható Fiumében: Accurti Károly, Babić Hinko, Mizzan Adorján Prodam
János, Prodam F. Schindler Adolf gyógytárakban, Rosenkört Gusztáv

HIRDETÉSEK felvétetnek
a kiadóhivatalban.

NEW-YORK
áruház
FIUME, Via Andrássy I. sz.

az általánosan elismert
legolcsóbb bevásárlási forrás férfi
és női divatcikkek
és rövidáruban.

Karácsonyra és újévre
legszebb és leghasznosabb ajándékok
az ifjúság és gyermekek részére
magyar, olasz és német
könyvek a legkitünőbb szerzőktől
és a legszebb színes illusztrációkkal.

Zanutel A. & Co.
könyvkereskedése
FIUME, Via Adamich.
Telefon 197. szám.

Grande kávéház
Fiume, Piazza Andrássy
(a Corso végén.)
Elsőrendű kávéház.

Europa kávéház
— Fiume, Adamich-tér és Corso sarkán —
Magyar lapok! — Modern kényelem!

ABBAZIA
VILLA MELANIE
Szabados penzió
Előkelő magyar otthon közvetlenül
a tenger partján saját fürdővel és
kitünő konyhával. — Mérsékelt árak.
Kívánatra díjtalan prospektus.

ADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak
részvénytársaságának.
(gyár Budapest-Kőbánya) **FIUMEI FŐRAKTÁRA.**
Iroda: Urményi-tér 6. — Telefon szám 22.
Jéggyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ
DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatása sör.
A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó
eredeti ládában érkezik frissen a gyárból.
— Ezen kitünő sörön kívül állandóan raktáron van
kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es
hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó
eredeti ládában

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is
kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer-
és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Urményi-tér 6.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni,
hogy a Via Germána 2. sz. alatt levő

SECESSION

kávéházat

átvettem. Törekedni fogok úgy kifogástalan
italokkal mint a kiszolgálás tekintetében a n. é.
közönség megelégedését teljes mértékben kiérdemelni.

Reggeli kávé 16 fillér.

Számos látogatás kér.

HALBROHR LAJOS
kávész.

VELENCZE

BONVECCHIAT

szálló és étterem a Szt. Márktér közelében.

Uj épület minden kívánt kényelemmel.

Szobák 2^{1/2}-3 lirától feljebb

Teljes penzió 9 lira.

Az étteremben kitünő konyha mérsékelt áron étel szerint.

Tulajdonosok:
Fratelli Scattola

TIROLESE VENDÉGLŐ

Fiume, Corso az Adamich térrel szemben.

Kitünő ételek és italok a nap minden szakában. Remek halak
Az idegenek találkozó helye.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni,
hogy a Deák korzó 30. szám alatt levő

KORONA VENDÉGLŐT december 1-én átvettem.

Heti étlap: Hétfő: Korhelyleves, Kedd: Puszta gulyás Szerda: Halak
Csütörtök: Székely gulyás, Péntek: halételek Szombat:
Különböző hurkák Vasárnap: Kitünő töltött káposztát.

Havi étkezők 18 és 20 frt. étlap szerint 2+ frt.

Jó magyar konyha! — Hamisítatlan borok! — Kőbányai Polgári Sör!

Tulajdonos: Ladányi György.

Első fiumei magyar
kárpitos és diszitó
Fiume, via Serpentina 20.
Válal a legegyszerűbbtől a legmodernebb
berendezésig minden nemű kárpitos,
diszitó és angol börmunkát jutányos árban.
Szíves pártfogást kér **Garami József.**
a budapesti Steinschneider udv. szállító
cég volt munkavezetője.

Első és legjobb hírnevű óratizlet
Nattich Henrik
FIUME, Corso.
Chronometer és műórás.
Genfi és Glashütte-féle
angol különlegességi
gyártmányok.

ELSO FIUMEI
RUHA - SANATORIUM

Corso prolungato (az Eden kávéház mellett).
Ruhát vasalásra és javításra átveszek.
Olcsó havi előfizetés ellenében
rendben tartom az egész ruhakészletet. 30
éves szakmabeli tapasztalatom van.

Szíves pártfogást kér

H. Schönberg ferfiszabó.

Pálma-Hajviz

a legjobb szer korpa és hajhullás ellen.

Kapható **CSIZMÁS DEMETER**
fiumei első magyar fodrásznál

Via Adamich 2. sz. (az Europa szálló közelében).
és minden drogériában és fodrászüzletben

Venier Penzió és Vendéglő
Venece Szt. Márktér.

Szobák 2 lirától feljebb villanyvilágítás
Étterem kilátással a Szt. Márktérre.

— **Kitünő konyha minden órában.**

Procuratie vecchie 105. s. Tulajdonos
(a Quadri kávé mellett) **Marco Venier.**

SAVOY RESTAURANT

Ponte Goldoni — VELENCE — San Marco

Az előkelő idegenek
találkozó helye

Luncheon és diner fix áron.
— és étlap szerint.

Tulajdonos: Leopold Alt

Karácsonyra és újévre
a legszebb ajándékok kaphatók

Weiss Jacques utóda
Weiss Salamo

üveg- és porcellán kereskedés
Fiume, Via Governo és Erzsébet
sarkán.

Karácsonyra és újévre
legjobb és legolcsóbb bevásárlási
forrás

játékszerekben, cipő, sapka és felsőingekben,
fehérneműben, utazási cikkekben,
konyha eszközökben, rőnd s diszmi tárgyokban

NEMES HENRIK bazárja
Fiume, Via Fiumara 4.

Felelős szerkesztő, MURAI JENŐ.

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN FIUME